

РЕФЕРАТ

Крутько Оксаны Александровны

Ключевые слова: гимназии, прогимназии, реальные училища, Министерство народного просвещения, политика правительства, Д. А. Толстой, реформа.

Актуальность. В 1860—1870-е гг. Александр II провел ряд реформ среднего образования, вызывавшие различные оценки у историков. Стоит задача критически проанализировать реформы российского правительства и дать им оценку, свободную от идеологических установок. Это важно и для того, чтобы, учесть уроки истории, ее положительный и отрицательный опыт.

Цель дипломной работы — всесторонне охарактеризовать политику правительства в области среднего образования в 1860—1870-х гг. **Объект** работы — образовательная политика российского правительства, **предмет** — среднее образование в России в 1860—1870-х гг. **Методологической основой** дипломной работы стали принципы объективности, историзма, системности и ценностного подхода.

Основные положения, выносимые на защиту. Анализ исследовательской литературы позволяет утверждать, что правительственная политика в сфере среднего образования требует своего переосмысления с новых позиций. Источники по теме разнообразны и позволяют изучать правительственную политику в области среднего образования в 1860—1870-х гг.

Уставы 1864 г., 1871 г., и 1872 г. были составлены почти идеально в законодательном отношении, четко определяли общие положения о средних учебных заведениях, характеризовали организацию учебной части, фиксировали права учащихся, обязанности, права, функции должностных лиц. Средние учебные заведения финансировались за счет казны, обществ, сословий, частных лиц.

Правительство объявляло гимназии, прогимназии и реальные училища высословными. Устав 1864 г., также как и Устав 1872 г., запрещал реалистам поступать в университеты, однако реалисты имели право поступать в специальные высшие учебные заведения.

Уставы 1871 г. и 1872 г. не следует рассматривать как первый шаг «контрреформы» среднего образования. Уставы — шаг вперед по усовершенствованию системы среднего образования в условиях модернизационного развития России. Преследуя не только политические цели, они были направлены на развитие образования, подготовку специалистов для различных сфер жизни общества. Число средних школ и учащихся в них неуклонно росло. Активизировалась социальная мобильность, социальные грани в гимназиях, прогимназиях и реальных училищах размывались.

Структура и объем дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, четырех глав, заключения, списка использованных источников и литературы, приложений. Общий объем работы — 97 страниц. Из них: список источников и литературы — 10 (99 наименований), реферат на русском, белорусском и английском языках — 3, приложения — 21 страницы.

РЭФЕРАТ

Круцько Аксаны Аляксандраўны

Ключавыя словы: гімназіі, прагімназіі, рэальныя вучылішчы, Міністэрства народнай адукацыі, палітыка ўрада, Дз. А. Таўсты, рэформа.

Актуальнасць. У 1860—1870-я гг. Аляксандр II правёў шэраг рэформ сярэдняй адукацыі, якія выклікалі розныя ацэнкі ў гісторыкаў. Стаіць задача крытычна прааналізаваць рэформы расійскага ўрада і даць ім ацэнку, вольную ад ідэалагічных установак. Гэта важна і для таго, каб улічыць урокі гісторыі, яе станоўчы і адмоўны вопыт.

Мэта дыпломнай работы — усебакова ахарактэрызаваць палітыку ўрада ў галіне сярэдняй адукацыі ў 1860—1870-х гг. Аб'ект работы — адукацыйная палітыка расійскага ўрада, прадмет — сярэдняя адукацыя ў Расіі ў 1860—1870-х гг. **Метадалагічнай асновай дыпломнай работы** сталі прынцыпы аб'ектыўнасці, гістарызму, сістэмнасці і каштоўнаскага падыходу.

Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону. Аналіз даследчай літаратуры па тэме дазваляе сцвярджаць, што ўрадавая палітыка ў галіне сярэдняй адукацыі патрабуе свайго пераасэнсавання з новых пазіцый. Крыніцы па тэме дастаткова разнастайныя і дазваляюць вывучаць ўрадавую палітыку ў галіне сярэдняй адукацыі ў 1860—1870-х гг.

Статуты 1864 г., 1871 г. і 1872 г. былі складзеныя амаль ідэальна ў заканадаўчым плане, дакладна вызначалі агульныя палажэнні аб сярэдніх навучальных установах, характарызавалі арганізацыю вучэбнай частцы, фіксавалі правы навучэнцаў, абавязкі, правы, функцыі службовых асоб. Сярэднія навучальныя ўстановы фінансаваліся за кошт казны, таварыстваў, саслоўяў, прыватных асоб.

Урад абвясціў гімназіі, прагімназіі і рэальныя вучылішчы ўсесаслоўнымі. Статут 1864 г., таксама як і Статут 1872 г., забараняў рэалістам паступаць ва ўніверсітэты, аднак рэалісты мелі права паступаць у вышэйшыя спецыяльныя навучальныя ўстановы.

Статуты 1871 г. і 1872 г. не варта разглядаць як першы крок «контррэформы» ў галіне сярэдняй адукацыі. Статуты — крок наперад па ўдасканаленні сістэмы сярэдняй адукацыі ва ўмовах мадэрнізацыйнага развіцця Расіі. Праследуючы не толькі палітычныя мэты, яны былі накіраваны на развіццё адукацыі, падрыхтоўку спецыялістаў для розных сфер жыцця грамадства. Колькасць сярэдніх школ і вучняў у іх няўхільна расла. Актывізавалася сацыяльная мабільнасць, сацыяльныя мяжы ў гімназіях, прагімназіях і рэальных вучылішчах размываліся.

Структура і аб'ём дыпломнай работы. Дыпломная работа складаецца з увядзення, чатырох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц і літаратуры, дадаткаў. Агульны аб'ём работы — 97 старонак. З іх: спіс крыніц і літаратуры — 10 (99 найменняў), рэферат на рускай, беларускай і англійскай мовах — 3, дадаткі — 21 старонка.

ABSTRACT

Krutsko Oksana Alexandrovna

Keywords: school, preschools, real school, Ministry of people Education, Government policy, D. A. Tolstoy, reform.

Relevance. In 1860—1870-ies. Alexander II held a series of reforms in the field of secondary education, is caused by various historians and evaluation at different times. In the context of the revaluation of many historical events, the task of historians to critically analyze the reform of the Russian government and to evaluate them, free of ideological attitudes. It is also important to take into account the lessons of history, its positive and negative experience.

The aim of the thesis is to comprehensively characterize the policy of the government in the field of secondary education in 1860-1870-ies. the Object of the work — the educational policy of the Russian government, subject — secondary education in Russia in 1860—1870-ies. Methodological basis of the thesis were the principles of objectivity, historicism, consistency and value approach.

The aim of the thesis to investigate the government's policy in the field of secondary education in the 1860—1870-ies. **The object** of the study is to graduate education policy of the Russian government, **the subject** — secondary education in Russia in 1860-1870-ies. **The methodological basis** of the thesis became the principles of objectivity, historicism, consistency and value approach.

The main provisions submitted for protection. Analysis of the research literature suggests that government policy in the field of secondary education requires a rethinking with new positions. Sources on the topic are varied and allow the study of government policy on secondary education in 1860—1870-ies.

The statutes of 1864, 1871, and 1872 were drawn up almost perfectly in the legislative manner, clearly establishes General provisions on secondary schools, characterized the organization of the educational part, fixed the rights of pupils, duties, rights, functions of officers. Secondary schools was funded by the Treasury, societies, estates, and individuals.

The government has announced its gymnasium, gymnasia and real schools all-classes. The Statute of 1864, as well as the Charter of 1872, forbade realists universities are, however, realists had the right to enter higher educational institutions.

The statutes of 1871 and 1872 should not be seen as a first step «counter-reforms» of secondary education. Statutes — a step forward for improving the secondary education system in terms of modernization of Russia's development. In pursuit of not only political goals, they were aimed at the development of education, training of specialists for different spheres of society. The number of secondary schools and students in them has steadily increased. Intensified social mobility, social dimensions in gymnasiums and school was diluted.

The structure and scope of the thesis. Thesis consists of an introduction, four chapters, conclusion, list of used sources and literature, applications. Total work — 97 pages. Among them: the list of sources and literature — 10 (99 titles), abstract in Russian, Belarusian and English— 3, app — 21 pages.